

Krátka správa z vykonanej kontroly hospodárenia s finančnými prostriedkami a nakladania s majetkom v okresných mestách

Kontrolná akcia bola vykonaná na základe Plánu kontrolnej činnosti Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky na rok 2007.

Účelom kontrolnej akcie bolo preveriť dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri nakladaní s verejnými prostriedkami a majetkom vo vybraných okresných mestách.

Predmetom kontrolnej akcie bola všeobecná časť – charakteristika a postavenie miest a organizácií v ich zriaďovateľskej pôsobnosti a iných právnických osôb, ktorých boli zakladateľom, analýza finančných a iných vzťahov miest s obchodnými spoločnosťami, v ktorých mali mestá majetkovú účasť, rozpočet miest a jeho plnenie, záverečný účet, účtovná závierka a jej overenie audítorom – zostavenie záverečného účtu miest so zameraním na splnenie stanovených náležitostí, dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s finančnými prostriedkami, nakladanie a hospodárenie s majetkom mesta a úroveň a využívanie výsledkov kontrolnej činnosti.

Kontrola bola vykonaná v čase od 03.09.2007 do 30.11.2007 v mestách Spišská Nová Ves, Rožňava, Poprad, Humenné, Nové Zámky, Topolčany, Pezinok, Partizánske, Malacky, Liptovský Mikuláš, Čadca, Lučenec a Rimavská Sobota za obdobie roku 2006.

Kontrola hospodárenia s finančnými prostriedkami a nakladania s majetkom v 13 okresných mestách preukázala, že kontrolované subjekty pri svojej činnosti nevenovali dostatočnú pozornosť dodržiavaniu všeobecne záväzných právnych predpisov.

Kontrolované mestá ako zriaďovatelia rozpočtových a príspevkových organizácií nezabezpečili súlad zriaďovacích listín s platnou legislatívou a aktuálnym stavom. Nedostatky boli zistené v mestách Spišská Nová Ves, Rožňava, Poprad, Humenné, Nové Zámky, Topolčany, Partizánske, Liptovský Mikuláš, Čadca, Lučenec a Rimavská Sobota, tzn. v 11 kontrolovaných mestách.

Nedostatky boli zistené aj v prípade vkladania majetku miest do obchodných spoločností, ktorých boli kontrolované mestá zakladateľmi. V mestách Poprad, Čadca a Rimavská Sobota vložený nehnuteľný majetok do obchodných spoločností nezodpovedal vlastníckemu podielu mesta na majetku príslušnej obchodnej spoločnosti.

Kontrolované mestá nedostatočne chránili svoje záujmy, keď napr. mesto Nové Zámky v 2 obchodných spoločnostiach nemalo svojich zástupcov vo výkonných a kontrolných orgánoch a mestá Liptovský Mikuláš a Rožňava prevzali záruky za záväzky obchodných spoločností, za ktoré

ručili svojim majetkom.

Obchodné spoločnosti, v ktorých mali kontrolované mestá majetkovú účasť, v niektorých prípadoch hospodárili so stratou, pričom mestá nedôsledne uplatňovali svoje práva na ich kontrole a riadení za účelom zlepšenia ich hospodárenia.

Kontrolou správnosti vyrubovania miestnych daní a poplatkov ako jedného zo zdrojov vlastných príjmov okresných miest bolo zistené, že vo viacerých prípadoch mestá nepostupovali v súlade so zákonom o miestnych daniach a v mestách Humenné, Topolčany, Nové Zámky a Liptovský Mikuláš vydané všeobecne záväzné nariadenia boli v rozpore s uvedeným predpisom. Uvedený nesúlad znamenal aj porušenie zákona o obecnom zriadení, podľa ktorého nariadenie nesmie byť v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, zákonmi a medzinárodnými zmluvami.

V oblasti hospodárenia s finančnými prostriedkami boli nedostatky zistené už v procese zostavenia rozpočtu a vykonávania jeho zmien, čo malo vplyv na správnosť rozpočtového hospodárenia.

Pri zostavení rozpočtov kontrolovaných miest a zmenách rozpočtov v priebehu rozpočtového roka okrem nedostatkov, týkajúcich sa správnej štruktúry rozpočtu, bolo zistené, že v niektorých prípadoch nebola zabezpečená vyrovnanosť, resp. prebytok bežného rozpočtu.

Podobné nedostatky boli zistené aj v prípade schválených návrhov záverečných účtov za rok 2006 príslušnými mestskými zastupiteľstvami. V niektorých prípadoch štruktúra záverečného účtu nezodpovedala stanoveným ustanoveniam v zákone o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a došlo k nesprávnemu vyčísleniu výsledku hospodárenia, čo ovplyvnilo správnosť jeho vysporiadania v záverečnom účte príslušného mesta.

Nesprávny postup kontrolovaných subjektov pri uplatňovaní rozpočtovej klasifikácie v zmysle platnej legislatívy mal za následok nielen nesprávne vykazovanie plnenia rozpočtu príjmov a výdavkov v štatistických výkazoch, predkladaných Ministerstvu financií SR prostredníctvom príslušných daňových úradov, ale ovplyvnil aj správnosť výsledkov hospodárenia a ich vysporiadanie v záverečných účtoch kontrolovaných subjektov.

Nedodržiavanie rozpočtových pravidiel územnej samosprávy pri poskytovaní dotácií právnickým a fyzickým osobám, nedodržanie postupov pri poskytovaní preddavkov a hospodárnosti pri čerpaní finančných prostriedkov v zmysle zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy mali za následok porušenie finančnej disciplíny.

Kontrolou hospodárenia s finančnými prostriedkami bolo zistené porušenie finančnej disciplíny v 9 kontrolovaných mestách – Spišská Nová Ves, Rožňava, Humenné, Poprad, Liptovský Mikuláš, Partizánske, Lučenec, Pezinok a Topolčany celkom v sume 20 682 tis. Sk

Z dôvodu nesprávne uplatnenej rozpočtovej klasifikácie ako aj nedôslednej predbežnej finančnej kontroly došlo aj k niektorým nedostatkom pri účtovaní o obstaranom dlhodobom majetku a jeho evidencii, a to v mestách Spišská Nová Ves, Rožňava, Poprad, Humenné, Liptovský Mikuláš, Čadca, Lučenec, Topolčany, Partizánske, Rimavská Sobota a Malacky.

Nesúlady v dodržiavaní všeobecne záväzných právnych predpisov bol zistený aj v oblasti dodržiavania postupov v zmysle zákona o verejnom obstarávaní v mestách Spišská Nová Ves, Humenné, Nové Zámky, Topolčany, Partizánske, Liptovský Mikuláš, Lučenec a Rimavská Sobota.

Kontrolou boli zistené aj nedostatky v nakladaní s majetkom mesta, keď kontrolované subjekty v niektorých prípadoch nekonali v prospech rozvoja mesta a nezabezpečili zvel'adenie majetku, jeho ochranu a zhodnotenie. Podstatnou skutočnosťou bolo aj to, že mestá nezabezpečili správnu a úplnú evidenciu majetku mesta, čo vyplývalo aj z nedostatočne vykonanej inventarizácie.

V rámci zabezpečenia vnútorného kontrolného systému bol zistený nesúlady medzi platnou legislatívou a internými smernicami, ktoré upravovali kontrolnú činnosť v podmienkach kontrolovaných miest.

Zistené nedostatky kontrolou NKÚ SR vyplývali aj z nedôsledne vykonávanej predbežnej a priebežnej finančnej kontroly, pričom v niektorých prípadoch ani hlavní kontrolóri nepostupovali v zmysle príslušných ustanovení zákona o obecnom zriadení a zákona o finančnej kontrole a vnútornom audite.

Výsledky kontroly boli prerokované s primátormi okresných miest. Na odstránenie zistených nedostatkov bolo prijatých celkom 226 opatrení (mesto Spišská Nová Ves 15, mesto Rožňava 15, mesto Poprad 23, mesto Humenné 10, mesto Nové Zámky 25, mesto Topolčany 16, mesto Pezinok 13, mesto Partizánske 14, mesto Malacky 7, mesto Liptovský Mikuláš 34, mesto Čadca 21, mesto Lučenec 20 a mesto Rimavská Sobota 13).

Prijaté opatrenia boli zamerané na odstránenie konkrétnych nedostatkov, ale aj zamedzenie postupov v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi v ďalšom období.